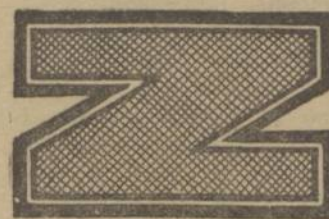
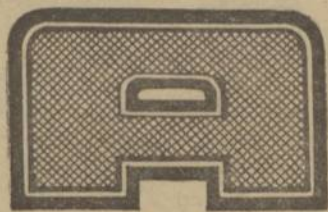

Weekly Newspaper
of Greven
Camp V 18

Greveno
Lietuviu laikrastis

1 met.

1946 birželio 28 d.

Nr. 10

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBE TEZYDI!

Vienybė yra tautos ir valstybės galybė. Tauta ar valstybė be vienybės regresuoja; o kas regresuoja, ta gyvenimo bei ivykiu bangos sulauzo, sutrina.

Jei mes nors prabėgomis peržvelgsime mirusių ir dabar dar esančių tautų ar valstybių istoriją, mes padarysim išvadą, kad tautos, kurios vieningai grumėsi su gyvenimu, vieningai dirbo, sutartinai veike, bendrai džiaugėsi ar liudėjo, - sukūrė dideles ir galingas valstybes ir atsiekė didelių laimėjimų civilizacijos ir kultūros darbe.

Tas pats buvo ir su mūsų tauta. Kol tauta nebuvo susivienijusi, apie lietuvius niekur istorijoje nebuvo girdima.

Tik nuo 13-to simtmecio (nuo Lietuvos susijungimo 1236 m.) Lietuvos vardas pradeda skambėti visoje Europoje. Ir vieninga mūsų tauta sukūrė 20 kartų didesnę už etnografinę Lietuvą valstybę ir iėjo į Europos valstybių seimą kaip vienas iš didžiųjų jos nariu. Ji augo ir klestėjo, kol buvo vieninga, kol visi dirbo ir savo darbus ir mintis aukėjo vardan Lietuvos. Bet, pradėdant 15-to simtmecio pabaigą, Lietuvoj vienybė pradėjo silpnėti, ir 16-to simtmecio (1569 m.) ivykiai Lietuvai pakirto sparnus. Vienybė galutinai isnyko, ir Lietuva pradėjo smarkiai riedėti bedugnėn. Galu gale 18-to simtmecio pabaigoje mums užneriama kilpa ant kaklo ir tauta islengvo pradedama smaugti.

Mirties pavojaus akyvaizdoje atbudo gaivaliskas gyventi. Likę sviesesni protai pradėjo ieskoti priezasciu tautos nelaimės, ir surado: stoka vienybės! Nustacius ligos diagnoza, suradus bacila, kuo greiciausiai buvo imtasi kuracijos. Ar pirmieji kuracijos metodai buvo teisingi, as cia nesiimsiu nagrinėti, tik paliesiu vėlesnius metodus, kuriu kelordis buvo vienybė:

Stai is auso 1882-3 m. ausros gadyne. Lietuviai stojo į žutbutine kova. Jie vėl visi, kaip vienas, toje kovoje buvo vieningi: paprastas kaimietis, aukstas valdininkas, kunigas-visi lygiai dirbo. Knygas slapta per siena gabeno ir darbininkas, ir ūkininkas, ir kunigas, ir daktaras. Skirtumo nebuvo. Visi dirbo vieningai vardan Lietuvos.

O darbo vaisiai? Milziniski. Pasiektas spaudos laisvė.

Atėjo 1918-1920 metai. Reikėjo eiti į apkasus arba kovoti su plėšikaujanciomis „Soldatenrat'o" gaujomis. Metė arkla artojas, paliko mokyklos suola mokiny, metė rastine valdininkas, ir visi uzsėdėjo vienodas kuprines, greta zygiavo, greta purviname apkase gulėjo, kartu, ir pergales daina dainavo. Ju darbo vaisiai-Nepriklausoma ir Laisva Lietuva!

Tai vieningo darbo vaisius, vieningas triumfas! 22 metus laisvai dirbom, kurėm.

TAIKOS VEZIMAS SUNKIAI RIEDA

Paryziuje vykstancios keturiu uzsieniu reikalu ministeriu konferencijos pradzia viesoji pasaulio nuomone buvo ivertinusi gan optimistiskai. Atrodė, kad tiek Vakarų atstovai, tiek Molotovas yra pasiryze abupusiskomis nuolaidomis islyginti didelius nuomonių skirumus, israskėjusius per geguzės mėnesio konferencija.

Konferencijos pirmieji posėdziai iki ketvirtadienio (VI. 20) pasirodė gan darbingi-apsvarstyta cilė sunkiu klausimu, tačiau kartu paaiskėjo, kad, nepaisant kai kuriu nuolaidu, visiko susitarimo pasiekti kazin ar pavyks.

Italijos reparaciju klausimu Molotovas sutiko, kad i reparaciju suma butu iskaityti Sovietu Sajungai perduodami Italijos karo laivai, kad Italijos reparacijos Jugoslavijai ir Graikijai butu sprendziamos per busimaja taikos konferencija. Nesutarta dėl likusios reparaciju sumos mokėjimo-Sovietai reikalauja, kad ji butu padengta Italijos gaminiais per 6 metus. Britu ir amerikieciu nuomone, tai apsunkintu Italijos atsistatyma ir kartu (netiesioginiai) D. Britanijos ir Amerikos izda, kuris turės finansuoti Italija.

Susitarta, kad britu ir amerikieciu kariuomenė apleis Italija per 90 dienu nuo taikos sutarties pasirasymo su Italija, o sovietu kariuomenė savo rėztu isvyksianti

Atėjo Antras Pasaulinis karas ir mes turėjom skaudziai kentėti ir dar kentėsim. Ar mums kas gali pasakyti ir aprėzti musu kanciu laika? Kol kas to mes nesitikime is nieko. Mes esame mazas kunas, i piltas, i likimo girnas. Dabar mus mala. Minksti kunai bus sumalti, sutraiskinti, kieti, nors ir mazi, isois is likimo girnu sveiki. Musu dabartinis gyvenimas ypatingai yra reikalingas vienybės.

Jau vokieciu okupacijos metu mestas sukis - taupy i jėgas - buvo gyvenime labai opiai priziurimas. Dėka sio vieningo principo vokieciu „civilverwaltungui“ nepasisekė musu tautos taip issvaityti, kaip jie norėjo. Nepasisekė net „savanorisku pagrindu“ sukurti SS legijono. Kodel? Atsakymas-buvom vieningi.

Dabar mes gyvename istrėmimo: be tėvynės, be nuolatinės pastogės, be tikro rytojaus. Gyvenamė viltimis.

Su sirdgėla tenka pastebėti tremtiniu tarpe atsiradusi gryba, kuris musu tarpe pradeda graužti vienybės pamatus. Pradeda reikstis ivairios srovės, partijos, asmeniniu saskaitu suvedimai (ar bent bandymai jas suvesti), pavydas ir smeiztai. Juk jau dabar, nors neviesai, bet eina varzybos dėl busimu portfeliu! Dar lokys kur tai guli nenusautas, o jau pesamasi dėl jo dalybu.

Kur mes einame? Ar mes galime neapkeisti, jei vienas buvo tautininkas, o kitas krikscionis demokratas? Ar vienas is ju gali kolyti viena is kairiuju? Ar galiu pavydėti, jei kuriam nors tautieciui geriau sekasi negu man? Absurdas. Jei musu tremtiniu tarpe sis grybas ras sau dirva ir pradės klestėti, tai tada visoms musu viltims teks kryzius statyti.

Ne dabar mums laikas skaldytis i pasaulėziuras i kastas. Šitokio reiskinio savo tarpan neturime isileisti. Jei mes su situo piktasiu nekovosim-zusim! Mes savo dabartiniais darbais bei laikysena esame atsakomingi pries savo tauta, pries busimas kartas, pries istorija!

Cia negali buti skirtumo tarp bbuvusio artojaus ir inteligento, tarp kunigo ir elgetos, tarp dvarininko ir kumecio. Pagarbos kiekvienas uzsielpno tik tiek, kiek, jis auksciau moraliskai stovi. Visi esame lietuviai ir visi vienoda likimo dalia velkame. Musu sukis-vienybė. Kas kiek ir ka gali-dirbkime, kitu darbu nekritikuokime, nesmeizkime lietuvius lietuvio. Salin senieji nesusipratimai bei asmeniskos tariamos patirtos skriaudos. Jei nenorime likimo girnu buti sutrinti, bukimė vieningi!

Kiekvieno pareiga stovėti vienybės sargyboje ir klystanciam pagelbėti grizti i teisinga kelia. Visi vieningai dirbkime ir savo darbo vaisius dėkime ant tėvynės aukuro.

Tegu: „vardan tos Lietuvos, vienybė tezydi!“
Pramatnis.

PLAUKIA MUSU DIENOS

Plaukia musu dienos, lyg Baltijos bangos;
Krinta jos, lyg lapai rudeni ankstyva...
Ir matau, kaip saule gesta uz seklycios lango,
Prieblanda kaip gaubia zeme vakara velyva...

*

As zinau, kad pracistis nuplove
Daug saldziu juoku...
Tik palinke gluosniai pakelese stovi,
Baltos snaiges krinta nuo obels saku...

*

Rodos, pasiklaustum tu dienu auksiniu,
Ar negris jau niekad svajos anu pavasariu kvapiu,
Bet uz lango tyliai gesta saule kristoline,
Ir nuslydo dienos, lyg anuomet slides girgzdanciu ledu...

B. P.

Taciau Molotovas vėl pasipriesino, kol dar galutinai neparuosti taikos sutarciu projektai. Tada Bevino pasiulymu buvo nutarta pagreitinti svarstymus ir kasdien daryti po 2 posėdziu. Iki penktadienio (VI. 28) turėtu būti užbaigtos diskusijos dėl sutarciu.

Taciau ir sis nutarimas kol kas derybu nepagreitino. VI. 24 fuvo susitarta tik vienu klausimu-pakartotinai atmesti Austrijos pretenzijas i Pietu Tirolį. Kitais klausimais nepavyko pasiekti jokio susitarimo.

Byrnes, Bevin ir Bidault vėl pakartojo savo nusistatyma i taikos sutartis su Rumunija ir Vengrija itraukti klauzule dėl laisvos laivininkystės Dunojuje, o Molotovas vėl nesutiko su siuo siulymu.

Antradieni (VI. 25) beivoko vienas posėdis ir tas pats-beveik bevaisis.

Spauda dėl konferencijos eigos dabar jau laikosi rezervuotai greiciau net peesimistiskai. Manoma, kad Molotovas laukia nauju instrukciju is Maskvos, ypac Triesto klausimu.

— Paryziaus konferencijoje treciadieni (VI. 26) priespiet uzsieniu reikalu ministeriai svarstė taikos sutarti su Rumunija (tame skaiciuje ir Dunojaus laivininkystės klausima). Nesusitarta.

Vakare Molotovo pageidavimu ivyko ypatingas posėdis, skirtas Triesto klausimui, kuris uzsitesė iki vidunakcio ir kuriam spauda skyrė ypatingos reiksmės. Molotovas pasiulė paversti Triesta autonomine Jugoslavijos sritimi, valdoma pagal keturiu didziuju valstybiu parengta statuta. Kaip paskutine galima nuolaida Molotovas paminėjo galimybę pavesti Triesta italu jugoslavu kondominijumui (bendram valdymui). Likusiai Venecijos Julijos sriciai Molotovas vėl pasiulė rusu ekspertu nu Julijos sriciai Molotovas vėl pasiulė rusu ekspertu nustatyta siena.

Byrnes ir Bevinas Molotovo pasiulymus atmetė.

— Paryziaus konferencijos ketvirtadienio (VI. 27) posedyje padaryta pazangos. Dodekanezo salos galutinai atiduodamos Graikijai ir demilitarizuojamos. Italijos pasienio sritys (Tenda, Briga ir Mont Cenis) pripazintos Prancuzijai (laiduojant Italijai naudojimasi tu sriciu elektros jėgainėmis); nustatytas Bulgarijos karo laivyno dydis (7200 tō). Molotovas sa visais tais klausimais davė sutikima be diskusiju. Dar nesusitarta dėl Rumunijos sutarties klauzuli (dėl Dunojaus laivininkystės, dėl civilinės aviacijos ir pan.).

Nuotaikos po sio posėdzio maziau pesimistiskos. Tikimasi, kad ir Molotovo „paskutinis“ zodis Triesto klausimu vis dėlto nebusias paskutinis.

*

— Amerikos Jungtinės Valstybės per 6 siu metu mėnesius bus patiekusios badaujanciam pasauliui beveik 6 milijonus tonu kvieciu.

— Anglijos parlamento zemuosiuose rumuose Baker pareiskė, kad britu vyriausybė su susirupinimu sekanti padėti Lenkijoje rysium su Mikolaiciko partijos skyriu uzdarinėjimu policinėmis priemonėmis.

KOKS VOKIETIJOS RYTOJUS?

„Informacija Prasowa“ žiniomis, faktiškai KPD vadu yra ne W. Pieck, bet Walter Ulbricht, kurį ypatingiems reikalams prisiuntė pats Kremlius. Ulbricht-Leipzigo siuvėjo sunus-1918 metais kaip 25 metų jaunuolis prisijungė prie Libknechto, o po 10 metų išrenkamas Reichstago is komunistu saraso kaip Potsdamo atstovas. 1933–1945 m. buvę gyveno Maskvoje ir, aišku, isvengia „nukrypimu“. 1939–1940 m. dirba TSRS-Reicho draugystei sustiprinti ir nelegaliosios KPD vadovybei isako isduoti Gestapui tuos savo narius, kurie prietarauja Reicho-TSRS paktui. Po 1941. VI. 22 Ulbricht kuria Laisvųjų Vokiečių Komitetą ir rusia radijo vandenė Maskvos radijone. Pernai jis buvo TSRS karo lėktuvu pervestas, Berlyne. Visi tarnybiniai skyrimai Sovietu zonoje vyksta su Ulbrichto žinia. Jis pats Berlyno policijos vadovybe pavedė pulk. Paul Markgrafui, kuris yra NKVD agentas. Ulbricht-Kremliaus kandidatas Reicho vadus yra žemo ugio, blogai apsilvikes, plikas, su barzda ir gudriu akiu. Berlyne esa užsieniečiai žurnalistai negali suprasti, ar Sovietu okupacinės zonos karinės vadovybės viršininkas gen. Sokolovski duoda isakymus Ulbrichtui, ar Ulbrichtas generolui. Marsalo Zukovo laikais Ulbricht buvo jo patarėju politiniams reikalams, o Ulbrichtienė-sekretore. Ulbrichtui nepatiko daznas mars. Zukovo susitikinėjimas su britais, amerikieciais ir prancuzais, to Ulbricht neslėpė, ir Zukovas buvo atsauktas.

„La Nation“ žiniomis, priimta planas federatyvinei Vokietijai sukurti, priimta, zinoma, D. Britanijos politinioose sluoksniuose. Tam planui pritaria ir JAV su Prancuzija. Vokietijos zonomis padalijimas tera naudingas komunizmui ir dar nevisnykšiam nacionalsocializmui.

„New York Times“ pranesimu, Vokietijos federacijoje turi buti net 12 valstybiu.

O ka i tai patys vokieciai? I. P. žiniomis, sit „Nord West Zeitung“ skiltyse kazkoks Tanten-ministru pirmininkas is Oldenburgo per mitinga Wilhelmshavene pranesė, kad Oldenburgo „vyriausybė“ proponuoja sudaryti federatyvine „Weser-Ems“ valstybe. „Didžiojo Hannoverio“ planas, jo manymu, neatitiks vokieciu vadovybės interesu, nes „dideli valstybinei vienetai butu linke atsisakyti nuo Reicho vienybės“. Didžiojo Hannoverio savoka, be Hannoverio provincijos, apima Braunschweiga, Oldenburga ir Bremena.

Cia kitas pavyzdys. Dr. Adenauer (britu zonos krikščionių demokratu unijos pirmininkas), kalbėdamas

Hamburge, pastebėjo, kad „yra amžinos teisės visoms didžiosioms valstybėms, netgi kara pralaimėjusioms“. Toliau kalbėdamas pareikalavo, kad zonos butu panaikintos ir visi „vargšai tremtiniai vokiečiai sugrįžtu i savo tėvyne — i tolimas rytų Vokietijos lygumas“. Kas tos lygumos? — senas nacių terminas, jis vokiskaji „lebensraum“ priveda iki Vyslos ir... Nemuno.

Anglu spauda diskutuoja Vokietijos demokratiskuma ir stato klausimą, ar Vokietijoje is viso buvo kada nors tipiska demokratija.

Anglijos nepriklausomu liberalu „Economist“, vienas žymiausių politinių savaitraščių, paskelbe eile straipsnių, pavadintu „Vokiskoji krizė“. Ju dali yra persipausdinęs „Die Neue Zeitung“ mes cia pateikiame kai kurias mintis.

Ateinanciais mėnesiais britu administracija Vokietijoje stovinti pries kieta bandyma: maisto davinio sumazinimas, esantieji ir busimieji vokiečių pramonės sunkumai, Rheino krasto ir Ruhr'o srities ateities netikrumas. Atitinkamos nacionalsocialistų kategorijos esancios isskirtos, bet ju vietoje nesa nieko pozityvaus. Taigi nuo nacių apsilvymo rezultatas esas ne tiek pozityvių ppajėgų atstatymas, bet daugiau sudarymas tam tikro vakumo. Britu politika gali buti suprantama tik britu istorijos sviesoje. Trys amžiai liberalinės politikos D. Britanijoje sukūrė viska persunkiancia demokratine atmosfera. Britu valdininkas nesabotuoja partijos, kuriai jis nepriklauso.

Kyla klausimas, ar Vokietijoje is viso buvo kada nors tipiska demokratija, ar ji tik nuslopinta žiauraus nacių saulaviavimo. Laikrascio nuomone, tokios demokratijos, kokia britu politika bando atstatyti, Vokietijoje is tikruju niekuomet nebuvo. Tik atskiruose Vokietijos sluoksniuose yra konstitucinės demokratijos isivaizdavimas. Vargu ar rasi Vokietijoje technika ar valdininka, kuris britiskaja prasme butu nepartinis (nesaliskas). Kaip ir inksčiau, ju dauguma vestu ekspansijos politika, jeigu tik tai butu imanoma. Demokratinu idėju ateiciai yra tik viena viltis-perėjimas is negatyvios i pozityvia politika.

Siuo atvilgiu vokiečių socialdemokratu partija esanti artimiausia britu koncepcijai. Todėl britu administracija siai partijai turėtu užtikrinti savo parama. Tiesa, tai butu kisimasis i vidaus reikalus. Bet kodėl gi britu politika turi turėti tik negatyvu charakteri. Laikrascio manymu, turėtu buti prisidėta, kad britu zonoje apie socialdemokratu partija susidarytu stipri dauguma.

GEN. ANDERS IR JO ARMIJA

„Mes su džiaugsmu grįztume i tikrai demokratine Lenkija“, — pareiskė gen. Anders „Daily Herald“ korespondentui geguzės 22 d. savo vyriausioje bustinėje Italijoje.

Antrojo lenku korpuso vado gen. Anders rankose yra 103.500 žmonių problema. Si skaiciu sudaro vyrai ir moterys, antrojo lenku korpo kariai, kurie yra like be tėvynės ir pilietybės. Jie nenori grįžti namo todėl, kad ju namai nėra laisvi, bet valdomi sovietu. Italigijoje jie taip pat negali likti neaprežta laika. Didziuma siu kariu praleido 7 metus armijoje, o dabar gyvena kareiviniu gyvenima svetimame krašte.

Palyginti ju daugelis yra laimingi sioje kataliku zemėje. Kai kurie ju spējo vesti itales ir, jeigu jie bus perkelti i Anglija, tad su jais atvyks ir keletas tukstanciu kurios 1939 metais su tėvais buvo deportuotos i Sibera.

Ateitis? Visi sie lenkai isitikine, kad Britanija nenori leisti jiems isikurti, nors jie kovojo salia ju kariu. Jie tebegyvena Monte Cassino, Lorreto ir Bologna atsiminimais. Jie tebesaugoja savo Monte Cassino atslai- Cėiu zeme, kur zuvo apie 1.000 lenku.

Vyr. bustinėje korespondentui buvo pateikti statistiniai duomenys apie 103.500 kariu. Is ju 80% yra zemdirbiai, 19% eiliniai darbininkai ir tik 1% anksčiau buvusių pasiturinčiu zemvaldžiu. Daugelis siu ukininku butu laimingi, jeigu gautu darbo britu ukiuose, o darbininkai-pramonėje. Daugelis ju yra geri angliakasiai. Daug reguliarios armijos karininku mielai pasinaudotu proga isijungti i sajungininku ginkluotas pajėgas. Generolas buvo paklaustas apie placiai paskleistas zinias, kad jo kariai yra profasistiniu tendenciju, kas esa ypac žymu aukstesnio laipsnio kariu tarpe. Anders paaiskino: „Sis kaltinimas yra idiotiskas. Mes nereikalaujame nieko, bet vieno-tikrai demokratinės Lenkijos, i kuria mes su džiaugsmu tuoj grįztume. Nuo 1939 metu mes kovojome, kad teise ir nepriklausomybė butu respektuojama musu tėvynėje, lygiai kaip uz laisve ir žmogaus teises visai žmonijai. Siandien niekas negali paneigti, kad daugiau kaip 100 milijonu žmonių pasaulyje yra pavergti. Tai ypac liecia lenkus. Kada vyrai kalba apie tnuokia aiskia tiesa, jie tuoj apsaukiami fasistais, kad juos diskredituotu pasaulio akyse“.

Generolui buvo priminta, kad fasistais siandien yra vadinami ir antisemitai. Jo armija yra laikoma antizydiskos propagandos perykla. Jis atsakė, kad visai neturaliai didziuma jo vyru yra R. katalikai. Taciau cia esama 2500 graiku ortodoksų, 2000 graiku kataliku ir 1081 zydas. Jeigu tai butu tiesa, tai zydai tikrai bėgtu is kariuomenės, bet atvykus i Italija nei vienas zydas nedežertyravo.

Korespondentas pareiskė kad yra placiai kalbama, jog daug buvusių vokiečių karo belaisviu, priėmus i jo armija ir suteikus jiems turėtus laipsnius, ji igijo nacini mentaliteta. Anders atsakė, kad jis negali nieko pasakyti apie karius, kurie buvo prievarta priversti istoti i vokiečių Wehrmachto eiles, kada Lenkijos vakarinės provincijos buvo prie Reicho prijungtos. Taciau faktass lieka faktai, kad didziuma is 13.000 sutikusiu grįžti namo tkariu sudarė kaip tik buvusieji eksvokiskieji kariai. Generolas taip pat paneigė gandus, kad jo kariai Italijoje plėšikauja. Auksciausioji tarptautinė sajungininku karinė vadovybė esanti kitokios nuomonės negu apie lenku karius platinami gandai-baigė interviu generolas. (D. H.)

PROFESINE DP. REGISTRACIJA IR KLASIFIKACIJA

„Savo metu esame paskelbe, kad UNRROS vadovybė rusia planus tremtiniu darbo problemai isspresti. Dabar esame gave visiskai tikslu informacija, kuria linkme ir kaip toli sis reikalas yra pažengęs.“

Sir Raphael Cilento, UNRROS direktorius britu zonoj, s. m. sausio 22 d. yra paskelbes jau antra biuleteni vadinamai darbo programai vykdyti. Jame nurodyta, kad pirmas darbo programos vykdymo laipsnis — rupestingas profesinis DP asmenu surasymas ir suklasifikavimas. Sis surasymas, turimomis žiniomis, netrukus bus pradetas. Jo uždavinys — tiksliai nustatyti, kiek ir kuriu profesiju bei kvalifikaciju tremtiniu sioje zonoje yra, kad butu aiskiai zinoma, kuo disponuojama ir kad butu imanoma padaryti reikiamu sugestiju tuo atveju, jei tremtiniam tektu keltis i kuri kita krasta. Be to, sia registracija, skatina ir karinės administracijos sferose auganti darbo jegos paklausa.

Registracija apims visus darbinguosius, esancius UNRROS globoje. Darbingais laikomi visi, sukake 16 metu amžiaus, isskyrus tuos, kurie: a) negali dirbti del fiziniu arba psichiniu priezasciu ir b) globoja mazus vaikus (motinos) ir slaugo nedarbinguosius (ligonis, invalidus).

Registracijos sistema numato desimt profesiju klasifikacijos grupiu:

- Administracija — Kontora — Komercija;
- Kasyklos — Chemikalai ir perdurbimas;
- Statyba ir irengimas;
- Zemes ukis — Miskininkyste — Pienininkyste — Maisto gamyba;
- Sveikata ir sanitarija;
- Susisiekimas — Transportas ir tiekimas
- Specialus verslai (amatai, patarnavimai ir kt.);
- Specialybiu profesijos ir menas isskyrus sveikata ir sanitarija;
- Metalo darbai;
- Ivairus verslai.

Instrukcijoje isakmiai nurodyta, kurios profesijos i kuria kvalifikacijos grupe patenka. Profesija apsprendzia ne laisvas pasirinkimas, bet dokumentiniai irodymai, kvalifikacijos ir stazas. Prie instrukcijos pridetas specialus profesiju sarasas su konkrečiu apibudinimu, kuriuos reikalavimus turi atitikti kiekvienos specialybes profesionalas. Stai pora pavydziu:

Masininke turi turėti pakankama nuovoka apie kontoros darbus, turi mokėti rasyti masinėle angliskai

ir per minute parasyti maziausia 35 zodzius. Vertėjas turi mokėti rastu ar zodziu is kitu kalbu verst i anglu kalba ir is anglu i kitas kalbas. Turi buti pakankamai issimokslines, kad nusivoktu apie verciamaji dalyka.

Kiekvienam darbingajam bus surasyta darbo kortele, kurioje irasomos personalijos, pagrindine ir antraeile (jei turi) profesijos, gali ar negali repatrijuoti, issimokslinimas, kalbu mokėjimas, nori ar nenori dirbti, sveikatingumas, fizinis stovis ir kt.

Tolesnis darbo programos vykdymas, sakoma biuletenyje, bus nusakytas kitose instrukcijose.

RINKIMAMS CEKOSLOVAKIJOJE PRAEJUS

Geguzės 26 d. cekai rinko konstitucini demokratinį parlamenta pirma karta po 1935 metu. Balsuoti buvo pareiga, ir ja naudojosi 7,5 mil. rinkeju, kuriems buvo suėje 18 metu amžiaus. Sprendžiant is turimu oficialiu duomeniu, galim spresti, kad rinkimai buvo slapsti jir demokratiniai. Antai, ir Churchillis kovo 5 d. kalbėdamas Fultone, isakmiai pabrėžė, kad Cekoslovakija esanti vienintelė tikrai demokratinė respublika, likusi uz gelezines uzdangos. Todėl niekam, rodos, negalėtu kilti abejonių del rinkimu slaptumo ar kokios nors prievartos bei pasalinio spaudimo. Taciau komunistu partijos laimėjimas Bohemijoje ir Moravijoje, surinkus 2.206.000 balsu, yra per daug ryškus, nors ir ne triuskinantis, kaip SSSR, kur si partija surenka visa 100% balsu. Turint galvoje, kad prieskarine Cekoslovakija buvo tikrosios demokratijos pavyzdys Europos kontinente, ne vienam kilo mintis, kas vercia cekus apsispresti taip, o ne kitaip. Mums visiems yra aišku, kad komunistu partija yra aklas Maskvos irankis ir kitu krastu komunistines seses taip soka, kaip vyriausioji centre groja.

Musu nuomone, priezastys, vertūsios cekus pasisakyti uz komunizma, gludi ne isvirsiniuose reiskiniuose, bet siu pradu reikia ieskoti Miunchene. 1938 metu Miunchene; kada pagal gersuji susitarima, net neatsiklausus Cekoslovakijos vyriausybės, ji buvo suzalota, atplesiant Sudetus, ta naturalia gynimosi linija nuo galimos vokiečių invazijos. Galima tarti, kad sis Vakarų Sajungininku zingsnis ilgam laikotarpiui nustatė cekoslovakus pries Vakarus; zingsnis, kuriuo sis tada nusilenkė pries Hitleri, paaukodami savo istikimiausia sajungininka Vid. Europoje

Cekoslavakai nuosirdziai tikejo Aliantu graziomis kalbomis, bet apsilvė, kad jos leidosi Hitlerio isprievartaujamoms, nors dabar tas isprievartavimas ir ne tokioje sviesoje yra matomas, kaip i tai pries metus žiurejome. Bet vistiek atrode, kad ceku tikejimas Rytais dar ir siandien nesuvyravo, ka vaizdziai parodo rinkimu duomenys. Be abejo, jimo, ne tik nepasitikejimas vakaru demokratu pazadais nulemė ceku viesosios nuomonės persiformavima. Daug itakos turejo svetimos armijos „manevrai“ (kad ir po rinkimu), o taip ppat ir administracijos aparatas. Zmonės basavo uz komunistu partija, neziurėdami BBC radijo ispejamuju priegaidziu. Kelias dienas pries rinkimus Londonas kalbejo, kad cekoslovakai rimtai pagalvotu, atiduodami savo balsus. Bet kaip cekai pasiklos, taip tures ir miegoti. A. B.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke pranesa: „Giminiu ieskantieji turi kreiptis i Generalini Konsulata New Yorke, ir tik i ji. Konsulatas ieskojimus skelbia visuose lietuviskuose laikrasciuose ir per radija, be to, iesko adresu savo sarasuose. Kreipiantis i atskirus laikrascius, kenkiama sau, nes toks ieskojimas tik tame viename laikrastyje ir tėra skelbiamas.“

Konsulato adresas: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 nd Street, New York 24. N. Y. USA.

Anglijos lietuviu kongresas.

Kaip pranesa „Iseiviu Draugas“ Anglijos lietuviu saukia liepos 13–14 d. Londonge visu Anglijos lietuviu kongresa. Kongreso tikslas pasisakyti Lietuvos reikalais.

DIDZIOJI KRYZKELE

1.

Narutis virkdo smuika. Kairė mikliai laksto stygomis, dešinioji smiciu trauko. Smakras atkakliai spaudžia pasmakrės plokšte-net kaklo raumenys įtempti. Jau visa valanda, kaip smuikas dejuoja jo rankose. Patsai smuikuotojas nuvargęs-prakaito lasai, it pupos, ritasi kaktą nudrykusių gauru pakrasciu.

Stalo gale rymo geriausias Narucio draugas-filologijos studentas Kantrimas. Sėdi ir nejudas-vienas Dievas zino, ar taip Narucio raudancio smuiko paveiktas, ar savose mintyse paskendes. O Narutis, kad ir ne Dievas, zino, Narutis jautia, kad draugui smuikas ne galvoj. Todėl dėpteli skersa akimi i susimasciusia žmogysta ir dar tvirčiau spaudžia smuika, kad tik neivyktu, kas turi įvykti...

Pagaliau Kantrimas pakelia galva. Narucio smicius sustojo pusiaukey. Užgautas garsas skambtelėjo, tarytum pertempta styga, ir nutruko.

— As bėgu...

Zodziai sunkiai spaudziasi pro Kantrimo lupas.

— I Svedija? — pasnibzdom, nusigandes klausia Narutis. Smuikas iskreinta ant keliu. Jis pats, smuika cirpindamas, dažnai galvojo apie tai.

— As bėgu! — drasiau pakartoja Kantrimas.

Narutis nori drauga ispėti, taciau tepasako:

— Bet... — ir nutyla.

— Visas musu gyvenimas-nuolatinė rizika!

Narutis sutinka-gyvenimas is tikruju rizika. Zmogus kasdien rizikuoja savimi. Nemiega naktimis užblėsusi grožio pėdomis sekiodamas, dusauja, ieskodamas gėrio trupiniu. Ne sau paciam-visuomenei, tam nepasotinamam slibiniui. O kai aptinka grožio pėdsakus ir grozi, gėri parsigabena i savo namus, rizikuoja buti apstumdytas, isjuoktas, visuomenės i, skutelius suplėsytas.

Naruciui seniai igriso svetima vokiecio ranka ant peciu, bet tokiai rizikai jis nesiryza. Tiesiog neturi pilietinės dramos. Issisukinėja teisindamasis, lyg butu draugui nusikaltes. Kantrimas neperkalbamas. Narutis jaudinasi. Jis negali issiskirti su žmogumi, kurio kelias taip arti jo kelio nuo pat piemenavimo laiku atzymetas...

Gimnazija. Sunkus pusbadis gyvenimas mieste. Kantrimas lankė universiteta, o jis konservatorijoje mokėsi. Pats gyvenimas suriso juos i viena neatskiriama mazga. Ir vokieciai abu kartu pagavo, kartu i statybos batalijona itraukė... Narutis neisivaizduoja, kur baigiasi jis ir kur prasideda Kantrimas, jo draugas.

Jis turėtu kartu su draugu bėgti. Taciau namie liko miela sviesiaplaukė butybė rausvais skruostais, lino ziedo akimis. Narutis mato kaip gyva: zydrios spalvos suknele, baltu karoliu sniureliai ant kaklo. Melsvoji Narucio feja. Ir jis nezino, kas jam brangiau, ar draugas, ar ta butybė, užėmusi atitinkama vieta jo sirdyje. Protas, rėdos, aiskiai byloja uz drauga, o sirdis neklusos.

Pabėgimas beveik neimanomas-aplinkui neizengiami nuskai, pelkės, tykojancios vokieciu sargybos. Narutis nesiryza, nesiryza jos labui. Jis nori gyventi.

Kantrimas viska supranta. Nekalbina daugiau. Bepigu jam-jo niekas namuose nelaikia. Mylimoji-sypteli prisimines-uz kito istekėjo. Mato-Narutis ne juokais susijaudines-asaros lipa i akis.

— Tu lik!-ima guosti. — As bėgsiu vienas.

— Ramina, bet ir pats tuo savo raminiu nepatenkintas-nemoka raminti. O Naruciui ir to pakanka. Tas Naruti isgelbsti is abejojimu balos. Narutis stovi pakrasty slaputėlis ir purtosi prilipusius purvus-jis liks...

2.

Paruosta kuprinė jau laukia Kantrimo uz fanjerinės palapinės-krumuose. Palapinė nedidelė-keturios dvieju aukstu lovos, stalas, suolas ir nuolatos rukstanti krosnelė. Ant sienu sukabinėtos mėlynos milinės, rankovės tautiniai skydeliai papuostos. Paciam virsuj-mazytis langukas. Per ji dienos metu matosi krastelis mėlyno dangaus, o naktimis zėruoja siaurės pasvaistė.

Narutis tupcioja aplink krosnele. Atsisveikinimui verda kava. Kantrimas prie stalo sėditoj pacioj vietoj, kur ir vakar. Draugai, kaip paprastai, drybso lovoje. Dienos nuovargis issėmė jėgas, poilsio reikalauja.

Kantrimas paskubom geria kava. Uz pusvalandzio jis turi ieseiti. Nuspresta. Narutis palydės. Draugai nieko neturi zinoti. Kantrimas nemėgsta is anksto reklamotis. Kas zino, ar pavyks?

Krumuose jis dedasi paruosta kuprinė su maisto atsarga. Narutis paruosė. Issitraukia sautuva. Kisenėj smulkus Suomijos žemėlapis ir keletas nuo vokieciu nuvogtu soviniu. Miskais ir pelkėmis Kantrimas prasileis iki Svedijos.

Draugas atsisveikina. Aerodromo pusėj iskilio rakietaraušva, snypscianti. Sprogo. Raudonu zvaigzdzium gabalai krinta žemėn. Zvaigzdzium lietus. Tamsa darosi permatoma, juodai rausya, kaip ant raudonos staltiesės neatsargiai islietas rasalas. Kantrimo veidas taipogi rausvas. Pasiryzimas sviesiau uz krintancias zvaigzdes dega jo akyse. Draugai skiriasi...

Narutis ta vakara ilgai vaiksto plentu. Aerodrome sprogdinėja rakietos-raudonos, kaip ir pirma, atsisveikinant. Narutis jaudinasi, krupcioja. Rakietos jam atrodo deganciom zarijom, kurios pasivogė is jo drauga ir kazin, ar besugrazins...

3.

Kantrimas uzsispyrusio asilo kantrumu klampoja per pelkes. Balta kompas rodyklė rodo kelia. Kojos sokinėja nuo kupsto ant kupsto, slysta, vandeniu maudosi. Batai jau seniai pilni vandens-koja sliurkia, lyg suo supuvusi skarmala dantimis draskytu... Pats Kantrimas susiles. Prakaitas garo debesim kila i mėlyna dangu. Tuoj svis. Dangus darosi rausvas. Raudonumas koncentruojasi rytiniame kraste, pamazu kopia aukstyn.

„Kaip ana rakietas ieseina!“ — pagalvojo.

Jam gaila Narucio. Tokie draugai. Nuo pat vaikystės nė vieno blogo zodzio vienas kitam nepasakė, nesusibare ne karto. Narutis silpnos valios. Jam nuolatos reikalinga jo parama.

Kantrimas ima jausti dideli sazinės graužima... Sustojo po medziu. Saulė jau ruosiasi lipti ant auksciausio kalno virsunės. Kuprinė spaudžia pecius, pilvas gurgia, valgyti ngori.

Atsidaro kuprinė: duona, sviestas, konservai. Viska Narutis paruosė. Savo dali atidavė. Vis dėlto geras Narutis. Pats be maisto pasiliko, kad tik jam, Kantrimui, badauti nereiktu.

Kantrimas valgo Narucio konservus. Kasniai burnoj kliuva. Sulig kiekvienu kasniu vis daugiau sazinės nerami.

— O ka jis valgys? Kas ji globos? Kas atgal i tėviske pristatys. Menininkai, lyg dideli vaikai, visada reikalingi globos. Jiems pakanka jegu 20 metu po dvylika valandu i diena tampyti smuiko stygas, o savaite pelkėse paklampoti jie neturi dramos. Jie per silpni susiimti su gyvenim. Juos gyvenimas nesau. Ar nepanasus Narutis i paprasta pievos zioga? smuikuoja, cirpina stygas, nieko daugiau pries akis neturėdamas, tik savaji smuika, o is uz kalnu ateina ruduo. Atsinesa ledini kapa. Papusustings ir smuikas, ir sirdis...

Kantrimas nevalgo. Krauna viska atgal kuprinen. Kompasas keica krypti vakaru-rodo rytus. Kojos dvigubu spartumu dirba...

4.

Narutis nėjo gulti. Raudonos rakietos ikaitintom zarijom dega sirdyje: Kantrimas dabar klampoja pelkėmis. Gal pasiklydo? Gal suzeistas pagalbos saukiasi?

Sukyla draugai-ir ju veidai raudoni-rakietos nudazė...

Narutis palieka namie. Kada jis uzmerkia akis, aiskiai mato-Kantrimas prie pusies sukniubęs... Is galvos sunkiasi raudonas kraujas. Tenai, kur buvo tautinis skydelis ant kepurės, juoduoja, didelė skylė, patrankos sviedinio padaryta. Vargselis-rakietom apsaudė. Kantrimas pamatė ji. Keliasi ir eina prie jo. Dantimis griežia. Rodos, pasmaugs uz tai, kad nėjo kartu, kad viena paliko. Narutis traukiasi issigandes, kojos kliuva. Kantrimas ciupo uz sprando ir uzgulė ant krutinės. Kraujas degina veida.

Nubudo... Kantrimas cia pat-ji apkabines. Kraujo nėra-tai dziaugsmo asaros sunkiasi is draugo akių. Kantrimas grizo...

Abu stipriai apsikabina. Saulė jau aukstokai danguje. Ji žiuri per langeli pro pusies sakas ir tyliai sypsosi...

Vyt. Kastytis.

Jie kovoja

„Isciviu Draugas“ raso, kad neseniai is Lietuvos atvykęs žmogus pasakoja apie partizanų veikla Lietuvoje. Gyventojai juos vadina zaliukais. Daugiausia partizanų yra Alytaus, Panevėžio ir Zarasu rajonuose. Ju esama ir kitose vietose, bet ten jie veikia mazesniais vietais. Jie skundziasi stoka karininku, kurie jiems vadovautu. Ju veikla daugiausia yra vietinio pobudzio. Jie sudraudžia komunistinius senjonus, komunistinius komitetus, kad perdaug neterorizuotu gyventojus. Jie leidžia slapta spauda. Maista jie gauna is kaimieciu auku forma.

Pirmai rugpiucio mėn. buvo generalinis misku valymas. Valymo metu nuzudyti partizanai buvo atvezami i miestelius ir paguldomi aikstėse, kur buvo lavonai laikomi 2—3 paras, kad ibaiginti gyventojus. Taip buvo privezta Liudvinave 40 lavonu, Simne 30, Vilkijoje 25 lavonai. Siaurinės Lietuvos miesteliuose taip pat matėsi po 20 iki 40 partizanų lavonu.

NKVD vedė su partizanais derybas, siulydami jiems dovanojima, jeigu jie ieseis is misku. Partizanai pastatė savo salygas: 1) grazinti visius istremtuosius is Sibiro ir 2) paleisti visus kalinius lietuvius. Derybos nedavė rezltatu.

Lenku partizanų vadovybė siulė lietuviams partizanams pasitraukti i Lenkijos miskus ir kovoti kartu su jais. Lietuviai partizanai pasitraukti nesutiko, nes jeigu esa jie ten zutu, tai ju tauta nepateisins.

Partizanai turi savo giesme:

Palinko liepa salia kelio,
Pravirko motina sena,
Suneli, Tėvynė tave saukia
Ir vėl laisva bus Lietuva.

IVAIRENYBES

Keliomis kalbomis kalbejo Vytautas Didysis? Keturiomis: lietuviu, vokieciu, lenku ir rusu. Suprato ir lotyniskai. Vytautas Didysis mokejo ir rasyti, o tais laikais ne kiekvienas rytų Europos valdovas buvo pasiekęs toki moksla.

Ar Vytautas Didysis ka nors zinojo apie Amerika? Ne, nes jis mire 1430 m., o Kolumbas Amerika atrado 1492 m.

Kada pasirode pirmoji lietuviska knyga? 1547 m.-tai buvo protestantiskas katekizmas: „Katekizmo prasti zodziai“. Ji parase Mazosios Lietuvos pastorius Martynas Taigi, 1947 m. suesimo lietuviskos knygos 400 metu jubileju.

Is kur kiles lietuviskas vardas Aldona? Aldona buvo Gedimino dukte, isleista uz Lenkijos karaliaus Kazimiero Didziojo; ta proga buvo sudaryta Lietuvos-Lenkijos nepuolimo sutartis (1323 m.).

Koks architektas pastate Vilniaus katedra? Ukmergiskis baudziauninko sunus Vincas Stoka-Gucevicius.

Kur daugiausia lyja? Siaures Indokinijoje, Hamalaju kalnu papedeje. Ten per metus iskrinta ligi 19 metru krituliu (Lietuvoj tik ligi 70 cm.).

Kas yra UNRRA? Tai pirmosios raides penkiu anglu kalbos zodziu: Sajunginiu Tautu Atstatymo ir Pagalbos Komitetas. Jis buvo isteigtas 1943 m. JAV-ese, susirinkus 44 tautu, kovojusiu sajungininku puseje, atstovams. UNRRA-os tikslas padeti atsistatyti toms valstybems, kurios nukentejo karo metu. UNRRA gauna lesu is mokesciu, kuriuos moka jos nariai (UNRRA-oje dalyvaujancios valstybes). Musu pabegelius Vokietijoje taip pat islaiko UNRRA.

Kur yra Ugnies Zeme ir kodel ji taip vadinama? Ugnies Zeme yra salu grupe paciam pietiniame Pietu Amerikos gale. Nuo zemyno ja skiria Magelano siauris. Kai Magelanas (portugalas), XVI amziuje, keliaudamas aplink pasauli, nakties metu plauke pro tas salas, mate labai daug sukurtu lauzu. Juos buvo sukure ciabuviai, noredami apsiginti nuo salcio, nes klimatas Ugnies Zemej gana ziaurus ir saltas. Del itu lauzu Magelanas ir dave saloms toki varda. Puse salos priklauso Argentinai, puse-Cilei. Salose gyvena aukstaugiai, savotiskos kulturos, baltieji-ciabuviai. Verciasi medziokle, zvejyba ir pamazu nyksta.

Kas yra UNO? Tai triju anglu kalbos zodziu (United Nations Organisation-Jungtiniu Tautu Organizacija) pirmosios raides. Si organizacija yra naujoji tautu sajunga, ikurta 1945 m. pavasari San Franciske (JAV) pagal a. a. prez. Ruzvelto sumanymus ir projekta. Jai priklauso beveik viso pasaulio valstybes, isskyrus Ispanija, Vokietija, Japonija ir ju buvusius sajungininkus.

Koks yra didziausias pusiasalis pasaulyje? Arabijos, kuriame randasi Saudi-Arabijos, Libanono, Sirijos valstybes, o taip pat dalis Irako, Transjordanijos.

Lietuva turejo tik viena karaliu-Lietuvos suvienytoja Mindauga (1236—1261), kuris gavo karuna is Popieziaus 1251 m.

Vytautas Didysis titulavosi: Dangaus Malone Lietuvos ir Zemaiciu Didysis Kunigaikstis ir placiuju Rusijos krastu karalius.

O jeigu mirsiu uz Tėvyne,
Uz brangu varda mus salies,
Mergaite, papuoski mano kapa,
Baltais akacijos ziedais.

Sia giesme jaunimas dainuoja visur: pobuvuose, traukiniuose ir namie.

Jr ten neramu.

Anglijos lietuviu laikrastis „Isciviu Draugas“ raso:

„Is Maskvos neseniai grizes asmuo savo ispudzius papasakojo zurnale „Socialistieski Vestnik“. Esa, karo laimėjimo entuziazmas ima jau atslugti ir vėl stipriau jautiamas kompartijos teroras. Zmonės, kurie pries 6—8 mėnesius noriai susitikdavo su užsienieciais, dabar ju vengia. Masiniu arestu dar nėra buvę, bet ju pavojus nuolat jautiamas. Kai kurie armijos marsalai žmonėse vis labai populiarius, bet tas jiems sudaro nemaza rupesti ir pavojų. Stalinas, ju konkurencijos prisibijo, nes tokie žymūs vadai kaip Mereckov, Vasilevski ir kt. nebuvo net kandidatais i vyriausiąji sovieta.

Ukrainos valstiečiai net ir ziema buvo masiniai deportuojami i Sibira. Mat, jie nėra patikimi.

Ne tik Baltgudijoje, Pabaltyje, Lenkijoje, Ukrainoje, bet ir Rusijos žemėse, kaip tai Leningrado, Pskovo, Novgorodo apylinkėse veikia partizanai. Taciau tose apylinkėse viespatauja beatodairinis teroras. Sugauti vadai saudomi, o itariamieji-isevami.

— Kad informuoti Britus apie Baltijos krastus, Anglijos lietuviai leidžia zurnala „Baltic Review.“

— Mongolijos respublika (faktinai globojama Sovietu Sajungos) nori istoti i Jungtiniu Tautu Organizacija.

IVAIRIOS ZINIOS

Ar bus sunaikintos atominės bombos?

To nori Gromyko, Sovietų atstovas JTO atominės energijos komisijoje. Visos jau pagamintos ar tebegaminamos atominio karo priemonės turėtų būti likviduotos per 3 mėnesius pasirašius tarptautinę sutartį kuria draudžiama atominio ginklo gamyba.

Rusu atstovo pateiktas projektas dar ir kitu esminiu punktu skiriasi nuo Amerikos Jungtinių Valstybių atstovo Barucho pateikto plano: jis palieka veto teise penkioms didžiosioms valstybėms (taigi ir Rusijai).

Prezidentas Trumanas per spaudos konferenciją, paklaustas dėl jo nuomonės apie rusų projekta, pareiškė, kad jis pritaria Amerikos delegato pateiktam planui.

Kaip zinoma, tuo planu Amerika sutiktų sunaikinti jos turimas atominio karo priemones ir išduoti atominės energijos paslaptis tik po to, kai bus suorganizuota veiksminga tarptautinė atominės energijos naudojimo kontrolė.

Paskutiniame Komisijos posėdyje (antradienį, VI. 25) buvo nutarta sudaryti darbo komisiją visiems pasiūlymams patikrinti. Pagrindinis Komisijos uždavinys bus, be abejo, suderinti amerikiečių ir rusų pasiūlymus.

— „Pravda“ astriai komentavo Amerikos Jungtinių Valstybių pasiūlymą dėl atominės energijos kontrolės. Jo tikslas esąs išlaikyti Amerikos monopolio šioje srityje. Bet kodėl esą pasaulis turis pasitikėti Amerika, jeigu Amerika nepasitikinti kitais partneriais ir busimajai atominės kontrolės organizacija. „Pravda“ gina veto teise. Atsisakydamos nuo veto teisės, didžiosios valstybės atsisakancios nuo dalies savo suverenumo-Amerikos naudai. Amerika siekianti užvaldyti pasaulį, Rusija-siekianti tikros taikos.

Sudaryta koalicinė vyriausybė Prancūzijoje.

Po ilgų derybų MRP (pazangiųjų katalikų) atstovui Bidault pagaliau pavyko sudaryti koalicinę vyriausybę, į kurią įėjo 9 pazangieji katalikai, 7 komunistai ir 6 socialistai.

Ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministras Georges Bidault (kat.), jo pavaduotojai-Maurice Thorez (kom.) ir Felix Gouin (soc.), valstybės sekretoriai-Franciguy Gay (kat.) ir Alexandre Varrenne (dem.-soc.).

Kitos ministerijos pasiskirstė taip: katalikams atiteko finansai, teisingumas, krasto apsauga, tautos ūkis, gyventojų aprūpinimas, pastas; socialistams vidaus reikalai, žemės ūkis, švietimas, viešieji darbai ir transportas, kolonijos; komunistams-ginklavimas, pramonės gamyba, atstatymas, darbas, sveikata, veteranai bei karo aukos.

Didžiausioji kliūtis sudaryti vyriausybei buvo profesinių sąjungų reikalavimas pakelti darbininkų atlyginimus 25%; pagaliau komunistai nusileido iki 15%. Si nuolaida ir sudarė galimybę prieiti prie susitarimo.

Ispanijos klausimas Saugumo Taryboje.

Praeita savaitė Saugumo Taryboje buvo svarstomas Ispanijos klausimas. Buvo nubalsuotas pakomisės siūlymas perduoti Franco režimo klausimą spresti Jungtinių Tautų pilnaciui, rekomenduojant nutraukti diplomatinį santykių su Franco Ispanija arba imtis kitų priemonių pagal to momento padėtį. Prieš siūlymą balsavo tik Sovietų atstovas Gromyko. Tačiau Saugumo Tarybos nutarimas neįsigaliojo, nes Gromyko pasinaudojo veto teise. Taigi, Saugumo Taryba vėl atsistojo prieš sunkų uždavinį-surasti formulę, kuri būtų priimtina ir Gromyko.

Pirmadienį (VI. 24) buvo balsuojamas Lenkijos atstovo pasiūlymas-kad pati Saugumo Taryba patartų JTO nariams nutraukti diplomatinį santykių su Franco Ispanija. Pasiūlymas atmestas 7 balsais prieš 4. Už pasiūlymą balsavo Rusija, Lenkija, Prancūzija ir Meksika.

Po to Lenkijos atstovas pasiūlė Ispanijos klausimą palikti dienotvarkėje ir ne vėliau kaip iki rugsėjo 1 d. dar karta apsvaistyti, duodant laiko ispanų tautai apsispręsti paciai.

Taigi, Gromyko pasitarė su Francii, sutrukdymas Saugumo Tarybai padaryti bet koki sprendimą.

— Indijoje vis dar nepasiekta galutinio visu partijų pritarimo dėl dalyvavimo laikinojoje Indijos Unijos vyriausybėje.

— Privaloma karinė prievolė Jungtinėse Amerikos Valstybėse pratęsta iki 1947 m. kovo mėnesio.

— Britų eksportinė gamyba s.m. gegužės mėn. prasoko 1938 metu lygi.

— Palestinoje neramumai tebevyksta. Žydų teroristai buvo pagrobę ikaitais 6 britų karininkus (iš jų 3 jau iškrauto). Buvo planuota pagrobti net britų karinių pajėgų Palestinoje vyriausiąjį vadą.

— Amerikoje pradėjo posėdžiauti naujoji tarptautinė maitinimo organizacija, isteigta kovai su pasauliniu badu. Jai įeina visos stambiosios suinteresuotos sąjunginės valstybės, išskyrus tik vieną Rusiją.

— Baigėsi JTO Ukio ir Socialinių Reikalų Tarybos sesija. Be kitų svarbių ateities reikų (kaip tai žmogaus teisių komisijos, moterų teisių komisijos ir kitų istaigų ikurimo), apsvaistyti ir pabėgėlių bei tremtinių reikalai. 9 balsais prieš 7 atmestas Jugoslavijos pasiūlymas patikrinti UNRRA, os stovyklų administracija. Nutarta globoti politinius emigrantus is Rytu Europos, isskyrus zinomus karo nusikaltėlius ir vadus grupių, veikiančių prieš dabartinius ju tėvynėse esancius rezimus.

Isduotųjų Baltų likimas.

Svedu „Aftonbladet“ pranesa, kad tu pabaltiečių, kurie svedu buvo isduoti rusams, laikrastis sakosi suzinojęs is vieno lenko latviskos kilmes, kuris atvykęs Stocholman. Isvestieji pabaltiečiai esa Grobina kalėjime, netoli Liepojos. Kita pabaltiečių grupė esanti vis dar Maskvoje.

Rygoje esama nuomonės, kad jiems busias suruostas teismas. Jie tikriausiai busia kaltinami „tėvynės isdavimu“

— Merporte, netoli Rygos, esantis iruostas kalėjimas, kuriame laikomi buve 19 latviu divizijos kariai, kurie kapituliuo Kurlendijoje. Dalis yra latviai partizanai, vadinamieji „misko broliai“. Kalėjimuose visai nesa karininku. Tuojau po suėmimo jie buve atskirti ir nezinia kur isvezti.

Taika mazuju teisėms ginti.

„Amerika“ raso: „World Bill of Rights Association kovo 3 d., Manhattan Center saleje, surengė susirinkima mazuju tautu teisėms ginti.

I susirinkima buvo pakviesti amerikiečiai, suomiai, esta., latviai, lietuviai, lenkai, slovakai, vengrai, serbai, graikai protestuoti dėl paneigimo mazuju tautu teisiu laisvai apsispręsti ir demokratiskai tvarkytis. Susirinkime

Veda A. Puzauskas.

Nesekmes dienos.

Birželio 22,23 d. d musu klubo krepšnis ir futbolas viesojo Gross-Hesepes stovykloje. Tai buvo pilnos nesekmes dienos: sestasdieni musu krepšininkai labai dideleje ir labai minkstoje aiksteje pralaimejo santykiu 33—20 (16—7) o sekmadieni — labai mazoje ir minkstoje aiksteje pralose ir futbolininkai 5—1. Krepšinio rungtynes buvo gan gyvos ir kietos, taciau be didesniu siurkstumu. Seimininkai, graziai derindamiesi tuoj pat eme diktuoti zaidima ir vede ji iki pat galo. Santurus ziurovai vienodai plojo ir saviesiems ir ir sveiciams. Gal tik teisejai ne visada buvo tikri savo sprendimais ir tuo nervino zaidėjus. Zaide ir tasku sukrove: Gr. Hesepe-Puskorius 14, Turila 8, Kazlauskas 6, Petkus 3, Venclova 2, Greveno—Puzauskas 11, Rentelis 4, Laurinaitis 4, Wyte 1, Sietnikas 0.

Futbolo rungtynes buvo nulemtos jau pirmame kelyje, kai buvo isnestas is aikstes suzeistas musu vartininkas Repsys. Smugi, kuris buvo skirtas kirsti kamuoliui i vartus, jis, drasiai puldamas, prieme sau. Nors jo pakaitas dirbo stropiai ir nuosirdziai (Valkauskas), taciau kamuolys vis dazniau lindo i vartus. Musu puolimas, priprates zaisti dideleje aiksteje, stokojo savo deriniams erdves. Visi uzsimojimai turejo zuti pacioje uzumazgoje atsimuse i tanku gynima. Pagal zaidimo eiga rezultatas gavosi zymiai perdetas. Reikia tureti vilties, kad musu futbolininkai savo aiksteje ir pilnu sastatu zaisdami prieš savo grosshesepiecius draugus atsirevansuos. To mes jiems nuosirdziai ir linkime.

Krepšinio turnyras.

Liepos men. 12, 13, 14 d. d. Soesto Lietuviu Sporto Klubas „Viltis“ rengia platesnio masto krepšinio turnyra, kuriame dalyvaus angliu zonos didesnis dalies stovyklų krepšininkai, apie 7—8 komandas. Is numatomu kviesti stovyklų minimos: Lerthes, Uchtes, Blombergo, Merbecko, Arnsbergo, Soesto, Greveno ir kt.

Naujas pavojus pasaulio sportui.

„Die Neu Zeitung“ V 20 str. „Naujas pavojus pasaulio sportui“ pateikia labai charakteringas tendencijas, kučios reiskiasi keturiu valstybiu gyvenime. Pateikiame cia to straipsnio istraukas.

Is Prancūzijos, Cekoslovakijos, Vengrijos ir Rumunijos sklinda vis daziau ziniu, kad ten politine propaganda skverbiasi i sporto organizacijas ir kad partijos, panaudodamos spaudima, stengiasi igyti jose itakos. Europos sportui yra pavojus, kad gali grizti tie laikai, kada olimpinės zaidynės ar pasaulinės futbolo pirmenybės Hitlerio ir Musolinio buvo panaudojamos ju rezimui ir patiems diktatoriam girti. Priesiminkime olimpinės

kalbėjo senatorius is Nebraskos Kenneth S. Wehrry, kataliku veteranu vyriausias komandierius Edward Z. McCaffrey, kongresmanas Alvin E. O'Konski ir vienas is kiekvienos tautybės. Lietuvos reikalu zodi tarė Kazys Paulauskas is Kearny.

World Bill of Rights Association seka JTO veikla. Ji pasveikino E. Roosevelt ir padėjo uz gynima mazuju tautu laisvės ir ju pabėgėlių. Draugijos pirmininkas senatorius O'Konski dabar visur kelia tarptautinio Bill of Rights iesko draugu tarp politikų, diplomatu, laikrastininku ir radijo komentatorių. Viena mazeji tauta turi nedidele reiksme politikos arenoje. Bet visos kartu, arti 113 mil. gyventojų, negali likti be itakos. Vienos tautos reikalas yra visu reikalas“.

Naujos dykumos anapus geležinės uždangos.

„Daily Herold“ is Berlyno pranesa apie pasibaistina buiti buv. rytinėse Vokietijos provincijose, kurios Potsdamo nutarimu perduota Lenkijai. Tuo metu, kai per 40 mil. žmonių badauja Vakarų Vokietijoje, anapus Oderio-Neisės esancios derlingiausios sritys palengva virsta dykumomis. Jau iki balandzio pradžios 60% t-n buvusių vokiečių patys viska pamete pabėgo i vakarus arba buvo prievarta nezmoniskomis salygomis istremti.

Tuo metu, kai Vakarų Vokietijoje taip truksta bulvių, duonos ir kito maisto, nemazi jo kiekiai puva tose provincijose ukininku paliktuose trobesiuose. Blogiausia padėtis esanti Rytinėje Pomeranijoje, Brandenburge ir Rytprusiuose. O juk sios sritys buvo vokiečių aruodas. Per Rytprusius grizta karo belaisviai pranesa, kad istisas mylias jie nesutike nė vieno gyvo žmogaus. Tik prie Dancigo jie matė žmonių ir beveik laukinių arklių. Praėjusiais metais ten buve apstėti visai mazi plotai, o siemet dar blogiau. Manoma, kad siu sričių maisto produktu gamyba pasieks tik 10—12% 1938 m. lygio. Susisiekiimo priemoniu ten visai nesa. Siauciancios ligos, Norint grazinti tas sritis i pirmyksti lygi, reikėtu iki 10 metu laiko. (E. I.)

SPORTAS

zaidynes Berlyne, praejusias 100% hakenkreuco vėliavų zenkle. Neatsilikio ir Musolinis ir jo Italija. Rengiant pasaulines futbolo pirmenybes, Musolinio isakyme buvo medziojami geriausi Argentinos zaidikai, kad iskovotu Italijai meisterio varda, o uz tai jiems valdzia mokejo aukstas premijas. Arba dar graziau: tarpvalstybinii futbolo rungtyniu. Italija-Austrija metu, kai kėlinys baigėsi lygiomis, Musolinis is savo lozes liepė pranesti zaidikams, kad jie tuojau bus pasaukti dviejų metų karinen tarnybon, jei rungtynes pralaimės. Aisku, jie laimėjo. Tokios diktatorinės priemonės yra tikri nuodai sportui. Si politinio ir soviništinio sporto dvasia rengiasi ir vėl atgimti. Sharpe, anghu sporto korespondentas, „Sunday Chronicle“ skiltyse isspausdines ta pacia tema straipsni, nedvejojamas laiko komunistus atsakingus prieš pasauli uz sia nesveika dvasia sporte. Sharpe, stebėdamas Maskvos Dinamo komandos sportininku laikysena Londone, negalėjo suprasti tos baigscios komandos zaidėjų busenos, kai ir del maziausios smulkmeros jie laukdavo sprendimo is Maskvos. Valstybinis sportas yra tikra blogybė. Ir sia blogybė, senaji, blogai suprasta, nacionalizma, galima buvo pastebėti ir tada, kai Dinamo zaidėjai grizo namo ir buvo padaryti Sov. Sąjungos herojais. Sporto zvaigždės turi buti tautos mylimi, bet jokiu budu ne valstybės herojai.

Neseniai prancūzų sporto vadovai kreipėsi su ppagalbos saukimo rastu i Anglijos sportininkus, kuriame rasoma: „Komunistinės grupės Prancūzijoje ir kituose krastuose stengiasi panaudoti sporta savo politiniams tikslams. Mes saukiame i paskiras futbolo sąjungas, kviesdami jas sioms tendencijoms pasipriesinti. Anglijos futbolo sportas turėtų siai kovai vadovauti.“ Ka partijų ir valstybių politikai galvoja — nesunku numatyti. Jie nori bent aplinkiniais keliais, per sporta, patraukti jaunima i savo puse. Jie nori jaunima bajungti savo idejomis ir panaudoti savo reikalams. Ka tai reiskia, pasaulis matė ir pergyveno sio baisaus karo metu. Pazyme-tina, kad Amerikoje, kur sportas yra labai placiai issivystes ir apimas placiausias žmonių mases, niekas nė negalvoja, kad sportas turi kokias nors politines ideologijas. Vienintelis rysys tarp sporto ir valstybes Amerikoje pasireiskia simboline prasme, kai JAV prezidentas sviedinio imetimu i aikste atidaro taip pamėgto beisbolo zaidimo sezona. Jokia partija ar vyriausybė nėra bandziusi primesti sportui savo politiniu siekimu. Amerikietis tokiam zygiui tuojau griežtai pasipriesintu, nes jis savo natūraliu džiaugsmu sportui ir zaidimams neleistu tai deryti. Autorius straipsni baigia, pabrėždamas sporto reiksme jaunuomenės auklėjimui ir reikalauja, kad sportas butu skirtas dvasiniam ir fiziniam žmogaus ugdymui, o ne partinei demagogijai.

Druck: Verlagsanstalt Heinr. & J. Lechte, Emsdetten (Westf.)

Redakt.: V. Kalakauskas. Leid. Lietuvių Komitetas Greven (Westfalen).